

## Nr 88.

Av herr **Johanson** i Hörninge, om ersättning åt Carl Emanuel Olsson för kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring.

Under tiden 29 december 1915—12 februari 1916 var värnpliktige Carl Emanuel Olsson från Resmo socken, Kalmar län, inkallad till krigstjänstgöring, med förläggningsort Kalmar.

Vid en »terrängmarsch» en dag i medio av januari 1916, råkade Olsson vid ett hopp över ett större dike ådraga sig skada i ryggen, såsom av bifogade läkare- och förhörsintyg närmare framgår.

Olsson blev friskriven från vidare fullgörande av värnplikt och sökte flera läkare, men har någon förbättring i hans sjukdomstillstånd ej inträtt, utan har som av intygen framgår en fullständig arbetsoförmåga inträtt.

Olsson ägde, vid iråkandet av sin sjukdom, ett litet jordbruk, men som han nödgades sälja, då hans iråkade sjukdom hindrade honom att själv sköta detsamma. Det lilla kapital, som han vid försäljningen erhöll, har under de senare åren åtgått till läkare och familjens underhåll, varföre han befinner sig i behov av hjälp för sig och sin familjs uppehälle.

Olsson, som i det längsta hoppades att bliva återställd till sin hälsa utan att anlita statens hjälp till sitt uppehälle, kom på grund härav ej att söka ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, inom loppet av den uti § 12 i förordningen av den 18 juni 1909 stadgade tid av 2 år efter den dag skadan uppkom gjord hemställan därom.

Det synes mig därför rättvist, att Olsson tillerkännes det understöd, som han icke velat söka så länge hans egna tillgångar räckte

till för hans och familjens uppehälle, nu borde tillerkännas honom, oberoende av att ansökan härom icke inkommit i förordningen föreskriven tid.

Med anledning av vad som sålunda anförts får jag hemställa,

att riksdagen för sin del måtte medgiva, att till f. d. värnpliktige nr 26 16/05 Carl Emanuel Olsson från Borgholms stad må — utan hinder därav att framställning om ersättning icke blivit gjord inom den i § 12 av förordningen av 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada ådragen under militärtjänstgöring föreskriven tid — från beväringmanskapets invalid- och pensionsfond utbetalas den ersättning, vartill han enligt grunderna för nämnda förordning kan anses berättigad.

Stockholm den 21 januari 1922.

*Carl Johanson,*

Hörninge.

*Avskrift.*

*Bilaga 1.*

*Protokoll, hållet vid sådan undersökning, som omförmäles i Kungl. Förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring.*

S. d. Sedan herr Befälhavaren för Kalmar Södra rullföringsområde nr 16, A. Malmström, i anledning av en f. d. värnpliktige Carl Emanuel Olsson från Borgholms stad, hos Konungen i underdånighet gjord ansökning om ersättning av Staten för den skada och därav följande full invaliditet som åsamkats Olsson under militärtjänstgöring en dag i januari månad 1916 i närheten av Kalmar, i skrivelse den 10 sistlidne april anmodat undertecknad stadsfiskal att verkställa sådan undersökning som ovan antytts varvid särskilt skulle utredas och i protokollet antecknas de omständigheter, som kunde tjäna till ledning vid bestämmandet, huruvida sjukdomen omedelbart eller medelbart förorsakats av militärtjänstgöringen, företages nu förhör med nedannämnda personer, vilka under fullgörandet av sin värnplikt voro närvarande eller i närheten av platsen där den Olsson ådragna skadan skedde.

*Den 3 maj 1921.*

*Mälarmästaren Titus Petersson i Borgholm.*

Petersson uppgiver att han samtidigt med sökanden Carl E. Olsson, under tiden 29 december 1915—12 februari 1916 fullgjort krigstjänstgöring med förläggning i Kalmar. Icke annat Petersson kunde förmärka, var Olsson vid ankomsten till förläggningsplatsen frisk och färdig och deltog intill dess nedan nämnda olycka inträffade, i alla förekommande övningar såsom varje annan av de inkallade. Vid en terrängmarsch någon dag i januari månad 1916 gingo Petersson och ett par andra beväringar i Olssons närhet. Efter att hava marscherat omkring en mil åt väster från Kalmar och sedan de på återmarschen kommit till en kanal eller ett större dike en kilometer från Kalmar, hoppade alla över diket. Olsson nådde emellertid i hoppet icke fullt över diket, men dock så långt att han blev hängande på den motsatta dikeskanten. Petersson, iakttagande detta, sprang då fram till Olsson och drog upp honom. Olsson klagade då över att han vid hoppet skadat sig och kände smärtor i ryggen och benen. Olsson blev sittande en liten stund vid diket för att hämta sig, under det att Petersson och övriga beväringar fortsatte marschen. Petersson, som dock icke lämnade Olsson ur sikte, iakttog att Olsson efter en stund stigit upp och med det medhavda geväret till stöd, kommit sakta efter, betydligt haltande. Sedan Petersson och de övriga i marschen deltagande, utom Olsson hunnit fram till logementet i navigationsskolan, kom Olsson först efter en och en halv timme därefter fram till logementet. Olsson var då alldeles förbi och klagade över svår värk. Påföljande dag besökte Olsson i och för den ådragna skadan den tillförordnade militärläkaren, förste stadsläkaren Hj. Ringberg och blev Olsson då av honom sjukskriven. Olsson hade fortfarande svårt för att röra sig och kunde endast med möda förrätta de bestyr med städning och dylikt i logementet, som han sysslade med. Sedermera under förläggningstiden måste Olsson mestadels anlita sängen, och klagade han jämt och ständigt över värk i ryggen och benen. Enligt vad Petersson vidare har sig bekant i saken, besökte Olsson militärläkaren två eller tre gånger.

*Typografen Eugen Thyr, Borgholm.*

Thyr, som samtidigt med Olsson fullgjorde ovan upptagna krigstjänstgöring, var visserligen icke närvarande då Olsson hoppade över diket, men har sig bekant att Olsson efter den nämnda terrängmarschen, på grund av sjukdom var förlagd till logementet, där han skulle ombesörja städningen. Thyr hade iakttagit att Olsson efter marschen haft svårt att röra sig och hade Olsson jämväl klagat över värk.

*Virkeshandlaren Gustav Petersson i Borgholm.*

Petersson uppgiver, att även han samtidigt med Olsson fullgjort nämnda krigstjänstgöring, därvid Petersson hade tjänstgjort såsom truppchef. Olsson synes för Petersson vara fullt frisk och kry då han kom till krigstjänstgöringen och

deltog till en början i alla förekommande övningar såsom de andra beväringarne, men efter en terrängmarsch då kontingenten hade att hoppa över ett större dike, hade Olsson efter ett besök hos t. f. militärläkaren, av denne blivit sjukskriven och förlagts till logementet. Olsson hade mycket svårt att gå och hade klagat över värk. Olsson hade icke kunnat röra sig ledigt att han kunnat marschera med till Norrgård, varest måltiderna intogos. Petersson hade fått den uppfattningen att Olsson vid hoppet över diket ådragit sig någon sträckning.

Samtliga tre ovanupptagna vittnen förklara, att Olsson på grund av det sjukliga tillstånd han efter hoppet över diket blivit försatt uti, och i all synnerhet om sjukdomen skulle varit den som angivits i ett av t. f. militärläkaren Ringberg den 20 mars 1918 utfärdat, handlingarne bilagt intyg i avskrift, utvisar enligt deras mening varit i behov av fullständig vård. Någon sådan kom icke i fråga i logementet. Remisshandlingarnes återsändande, bilägges präst- samt läkarebetyg, detta protokoll.

Som ovan.

*Emil Carlman.*

*Stadsfiskal.*

*Bilaga 2.*

(Avskrift.)

Att Värnpliklige nr 26 16/05 Olsson, som utmobiliserad blev förlagd i Kalmar enligt uppgift under tiden 29/12 1915—12/2 1916, blev av mig befriad från övning och förlagd i logementet, emedan han led av smärtor i ryggen och stelhet i benen (antagligen begynnande ryggmärgslidande) enligt uppgift av honom själv ådragen under terrängmarsch intygas, enligt härvarande anteckningar på heder och samvete.

Kalmar den 20 mars 1918.

*Hj. Ringberg.*

1:ste Stadsläkare.

(Avskrift.)

Att herr C. Olsson fräv Kleva, Resmo, lider av organisk nervsjukdom med symtom av spastisk spinalparalys och att han därför ej utan allvarligt men för sin hälsa kan fullgöra honom åliggande militärtjänstgöring intygas på heder och samvete.

Tranås den 26 april 1916.

*H. Tham.*

Läkare vid Tranås Vattenkuranstalt.

(Avskrift.)

Att Karl E. Olsson, Kleva, Resmo, lider av en nervsjukdom (Paral. Spin. spast. incip.) som gör honom absolut oförmögen till militärtjänstgöring, intygas på heder och samvete.

Stockholm den 22 sept. 1916.

*Johan O. A. Bergqvist.*

Leg. läkare.

(Avskrift.)

Karl E. Olsson, Kleva, Resmo, har denna dag av mig undersökts och därvid befunnits lida av organisk nervsjukdom. (Paralys spastic inc.) så att han i allmänhet tidtals mer och tidtals mindre har svårt att gå och stå. På grund härav anser jag att han icke utan men för sin hälsa kan inställa sig till repetitionsövning den 16 dennes vilket härmed på heder och samvete intygas.

Mörbylånga den 14 okt. 1916.

*A. E. Lindfelt.*

[Provinsialläkare.]

(Avskrift.)

Att Karl E. Olsson, Kleva nr 4 Resmo församling av Kalmar län, vårdats av härvarande nervavdelning under tiden 25 okt. 1916—2 jan. 1917, för sclerose en ploques samt att han på grund av denna sin sjukdom är oförmögen till vidare krigstjänst intygas.

Kungl. Serafimerlasarettet. Stockholm den 8 januari 1917.

*Rudolf Grönqvist.*

Leg. läk., amanuens å nerykliniken.

(Avskrift.)

Att Karl E. Olsson från Borgholm, som ägt lantbruk i Resmo socken från våren 1909—1917, under tiden till 1:sta krigstjänstgöring (mobiliseringen) hösten 1914 var fullt frisk och kunde själv sköta sina landtbruksgöromål, samt att han efter genomgången krigstjänstgöring blivit förlamad i benen, så att han med svårighet kan förflytta sig från en plats till en annan; att han därför ej är i stånd, att uträtta något jordbruksarbete, samt på denna grund blivit nödsakad att överlämna sin gård, intygas av med förhållandet fullt förtrogna grannar.

Resmo den 24 april 1919.

*Joh. Åsenius.*  
Kom.-stäm. ordf.  
Karlsberg

*Kv. Petersson.*  
Nämndeman.  
Berg & Gyng

*Frans Folkesson.*  
Kom.-nämnd. ordf.

(Avskrift.)

Vi undertecknade, som personligen känna värnpliktige nr 26 16/05 Carl E. Olsson från Borgholm och på samma gång fullgjorde vår militärtjänstgöring i Kalmar november—december 1914 och åter 29 dec. 1915—12 februari 1916, ber få intyga att han fullgjorde de övningar och marscher som då förekommo utan något hinder eller klagomål, men efter en marsch i mitten av januari 1916 kände sig sjuk och sjukskrev sig vid hemkomsten samt besökte tillförordnade militärläkaren d:r Ringberg och under återstående tiden var förlagd i logementet samt fri från all tjänstgöring, även uppställning och marscher till måltiderna å Norrgård; något annat gjordes ej för honom och kan knappast hans vistelse i logementet ha inverkat till förbättring utan tvärtom. Även intygas att han tiden före inryckningen 1914 själv skötte ett mindre jordbruk och verkställde det ar-

bete där förekom, vilket härmed på begäran intygas på heder och samvete och under edlig förpliktelse.

Kalmar den 28 april 1919.

*Rudolf Björkman.*

(Köpman, Värnpl. 49 16/08).

*O. E. Petersson.*

Korpral (Värnpl. 182 75/10).

(Avskrift.)

Att herr Karl Em. Olsson, Borgholm, lider av Sclerose en ploweusb i sådant utvecklingsstadium, att hans arbetsförmåga redan nu är i mycket hög grad nedsatt, det varder på heder och samvete intygat.

Borgholm den 5 maj 1919.

*Adam Reutersköld.*

Lasarettsläkare.

(Avskrift.)

Att Karl E. Olsson, nu i Borgholm, vilken är nästan oförmögen att gå, under sin uppväxt ej led av någon sjukdom i sina gånglemmar, att denna sjukdom väsentligen ådrogs vid de förtidiga värnpliktsövningarna år 1905, dock ej värre än att han kunde sköta de sysslor som äro förenade med ett lantbruk ända tills inryckning med ty åtföljande krigstjänstgöring 1914—1915, då sjukdomen återkom för att, som synes, för alltid göra honom oförmögen till självförsörjning i sitt yrke, betygas på begäran.

Degerhamn den 11 maj 1919.

För Södra Möckleby kommunalnämnd

*Adolf Simonsson.*

Ordf., komminister.

(Avskrift.)

På begäran intygas härmed att f. lantbrukaren Carl E. Olsson i Borgholm, som på grund av sjukdom är fullständigt urståndsatt att genom arbete försörja sig och sin familj, är väl i behov av den ersättning som av Staten lämnas för invaliditet ådragen vid militärtjänstgöring. Det lilla kapital, han äger, har nämligen starkt minskats, genom läkararvode och dylikt hittills under sjukdomstiden och räcker icke långt under nu rådande dyrtid.

Borgholm den 7 april 1921.

*Emil Carlman.*

Stadsfiskal.